

Cellini

CELLINI DUAL TIME

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 7. september 2016

34. tölublað | 10. árgangur

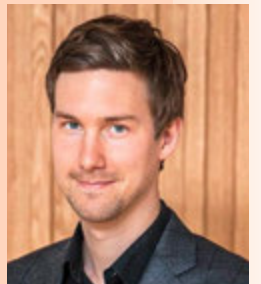
FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Skilaði íslenskum fjárfestum miklum arði

Gengið var frá sölu Invent Farma í lok síðasta mánaðar. Gríðarleg verðmætaaukning átti sér stað hjá fyrirtækinu á síðustu ellefu árum og var veltan orðin 12,9 milljarðar á ári.

»6

»2

SA vill gjaldtöku
Í nýrri greiningu efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins er gjaldtaka lögð til á vinsælum ferðamannastöðum.

»4

Tillögur að skattabreytingum
Verkefnisstjórn vill lækka fyrsta skattþrepið verulega.

»7

Óvinsælir símar
Snjallsímasala vex minna en áður.

»8

Í íþróttum frá æsku
Björn Þór Hermannsson er nýr skrifstofustjóri skrifstofu opinberra fjármála í fjármála- og efnahagsráðuneytinu.

»12

Komið með gjaldmiðlastríðið!
„Gjaldmiðlafriður“ virðist ríkja milli stærstu peningastórvelda heimsins.

Á LEIÐ TIL ÚTLANDA?

Velkomin í verslun okkar á fríhafnarsvæðinu í Leifsstöð

Sjónmælingar (tímabantanir):
Optical Studio í Leifsstöð, 4250500
Optical Studio í Smáralind, 5288500
Optical Studio í Keflavík, 4213811

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

Sjóvá hækkaði mest allra félaga í Kauphöll Íslands í gær eftir að verðmatskýrsla Capacent kom út.

Verðsveiflur á markaði vegna greiningarskýrslu

Hlutabréf í Sjóvá hækkuðu mest allra hlutabréfa í Kauphöll Íslands í gær. Bréf félagsins hækkuðu um rúm fjögur prósent. Bréf Tryggingamiðstöðvarinnar hækkuðu um eitt prósent, en bréf VÍS lækkuðu um riflega eitt prósent.

Þessar verðbreytingar eru raktar til þess að greiningardeild Capacent sendi verðmatskýrslu um tryggingafélögin til viðskiptavina sinna í gær. Capacent hefur áður í skýrslum sínum talið Sjóvá vanmetið á markaði og heldur sig við fyrra verðmatsgengi og telur uppgjör félagsins hafa verið í samræmi við væntingar. Samkvæmt verðmatinu er félagið metið á 25,5 milljarða

eða um þriðjung yfir markaðsvirði.

Verðmat Capacent á Tryggingamiðstöðinni er 21,1 milljarður króna og er það 14% yfir markaðsvirði. Verðmat Capacent nú er 6% yfir fyrra verðmati á félaginu í maí og segja greinendur Capacent uppgjör félagsins hafa verið yfir væntingum.

Capacent metur VÍS undir núverandi markaðsvirði og segir síðasta uppgjör undir væntingum sínum. Mat Capacent er að virði félagsins sé 18,5 milljarðar króna sem er sex prósentum undir markaðsvirði.

Afkoma af tryggingastarfsemi félaganna er lítil hjá TM, en tap er á þeim hluta starfseminnar hjá hinum tveimur. – hh

Í ágúst flutti félagið 484 þúsund farþega í millilandaflugi. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Tæplega fimmtungi fleiri farþegar

Í ágúst flutti Icelandair Group 484 þúsund farþega í millilandaflugi og voru þeir 17 prósentum fleiri en í ágúst í fyrra. Sætanytingin var 87,5 prósent samanborið við 89,1 prósent í ágúst í fyrra. Framboðsaukning á milli ára nam 22 prósentum, segir í tilkynningu.

Farþegar í innanlandsflugi og Grænlandsflugi voru 36 þúsund í ágúst. Framboð félagsins jókst um 17 prósent samanborið við 2015. Sætanyting nam 71,4 prósentum og

lækkaði um 6,3 prósentustig á milli ára. Skýrist það af minni eftirspurn eftir flugi til Grænlands en ráðgert var.

Seldir blokk tímar í leiguflugi voru 9 prósent færri en á síðasta ári. Fraktflutningar jukust um 5 prósent frá því á síðasta ári. Seldum gistinóttum á hótélum félagsins fjölgaði um 11 prósent á milli ára. Herbergjanýting var 90,3 prósent samanborið við 88,8 prósent í ágúst í fyrra. – sg

Þarf að takmarka ágang og tryggja gæði

Efnahagssvið Samtaka atvinnulífsins leggur til frjálsa gjaldtöku á ferðamannastöðum til að hámarka arð af auðlindum og stýra ágangi á þær. Gjaldtaka er betri lausn en náttúrupassi eða komugjald að mati SA.

Áskoranir eru fram undan í ferðapjónustu á Íslandi þar sem náttúran er takmörkuð auðlind og ekkert bendir til þess að vöxtur í ferðapjónustu muni dragast saman á komandi árum. Því þarf að finna leið til að bæði hámarka arð af auðlindum og stýra ágangi á þær. Sé ekkert gert verður stöðnun eða hnignun í fjölgun ferðamanna. Þetta er mat efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins.

Ný greining sviðsins, Komið þið fagnandi Ferðapjónusta á Íslandi: Uppgangur og áskoranir, verður kynnt á opnum umræðufundi Samtaka atvinnulífsins í dag. Í greiningunni er lagt til að gjaldtaka verði frjálst fyrir virðisaukandi þjónustu.

„Þetta er hagkvæmasta leiðin bæði til þess að þeir greiði sem njóta og greiði fyrir uppbyggingu staðanna sem þeir eru að njóta, og eins er þetta náttúruvernd að geta stýrt aðgangi á þá,“ segir Óttar Snædal, einn höfundar greiningarinnar.

„Það er gott að bregðast við áður en í óefni stefnir. Upplifun ferðamanna á Íslandi er ennþá mjög góð og þeir fara mjög sáttir frá landinu. En engu að síður þá er einhver hluti ferðamanna sem finnst of troðið á ferðamannastöðum. Það gefur augaleið að ef þessi fjölgun heldur áfram þá þarf að bregðast við, bæði til að tryggja góða upplifun ferðamanna og til að vernda þessar náttúruperlur,“ segir Óttar.

Í greiningunni eru færð rök fyrir því að gjaldtaka sé eina lausnin sem uppfyllir bæði skilyrði um tekjur og fjöldatakmörkun. Komugjald og gistináttgjald myndu afla ríkissjóði tekna, en myndu engin áhrif hafa á

Tveir af hverjum þremur erlendum ferðamönnum sem komu til Íslands sumarið 2014 skoðuðu náttúruperlurnar Gullfoss og Geysi. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Það er gott að bregðast við áður en í óefni stefnir. Ef þessi fjölgun heldur áfram þá þarf að bregðast við, bæði til að tryggja góða upplifun ferðamanna og til að vernda þessar náttúruperlur.

Óttar Snædal, hagfræðingur á efnahagssviði Samtaka atvinnulífsins

adsókn á ferðamannastaði. Náttúrupassi myndi einnig afla tekna en ekki stýra ágangi á landsvæði. Tilkoma hans myndi ekki stýra flæði ferðamanna frá stöðum sem væru undir of miklu álagi.

Í greiningunni segir að möguleiki til gjaldtöku hvetji til markaðssóknar, uppbyggingar og skapi um leið tekjur fyrir þjóðarþúið þegar ferðamenn sem njóta landsins greiða fyrir það.

Að mati efnahagssviðsins lítur ferðapjónusta á Íslandi vel út en glímur við vaxtarverki. Frjáls gjaldtaka væri liður í að takmarka aðgengi og skila tekjum til landeigenda, sem og að tryggja upplifun ferðamanna. Aðrir kostir eru sameiginlegur sjóður fyrir staði sem henta illa til gjaldtöku. saeunn@frettabladid.is

Vikan sem leið

3 milljónir

flugsæta verða í boði til og frá Keflavíkurflugvelli komandi vetur sem er 60% fjölgun frá fyrra ári. Farþegum mun bjóðast beint flug til 57 áfangastaða með 14 flugfélögum. Gangi spár eftir er gert ráð fyrir 63% fjölgun ferðamanna í janúar á næsta ári.

3,6 milljarðar

er verðmæti hvalaafurða í frystigeymslum Hvals hf. Óseldar birgðir fyrirtækisins voru að verðmæti 1,8 milljarðar króna fyrir tveimur árum en eru tvöfalt meiri nú. Helsti markaður fyrir hvalaafurðir er Japan, en treglega hefur gengið að koma hvalkjötinu á markað þar.

2 þrep

var hækkan Moody's á lánsþæfi íslenska ríkisins, úr Baa2 í A3. Ísland er því komið í A-flokk í fyrsta skipti frá falli fjármálakerfisins. Hækkan lánsþæfismatsins hefur áhrif á vaxtakjör Íslendinga á erlendum mörkuðum. Í kjölfar hækunar á lánsþæfi íslenska ríkisins hækkaði lánsþæfismat íslenskra orkufyrirtækja.

ER ÞITT FYRIRTÆKI Á FLUGI?

Regluleg ferðalög á vegum fyrirtækisins eru oft nauðsynleg. Það getur því borgað sig að gera fyrirtækjasamning við Icelandair.

ICELANDAIR

Slakaðu á

Láttu okkur sjá um prentreksturinn

HP PageWide Pro

Prentrekstrarlausnir fyrir bæði stór og smá fyrirtæki

Opin kerfi getur séð um allan rekstur prentumhverfisins sem inniheldur m.a. HP PageWide Pro prentara, rekstrarvöru og alla þjónustu ásamt vöktun sem tryggir að pappír og blek er sent þegar lágmarksstöðu er náð. Fyrir þessa þjónustu og alla rekstrarvöru er greitt fast blaðsíðuverð* á samningstímanum.

Ný PageWide prenttækni frá HP tryggir:

- Hraðvirkari útprentun, allt að 70 bls. á mínútu.
- Ódýrari rekstur, minni bilanatíðni.
- Öruggeri prentun með HP JetAdvantage.
- Umhverfisvænni prentun með betri nýtingu.
- Auðveldari áætlunargerð og kostnaðareftirlit.

Allar nánari upplýsingar á www.ok.is/prentrekstur

*Blaðsíðuverð fer eftir samsetningu samnings og tekur breytingum eftir lengd samnings og hvaða búnað hann inniheldur.

Opin Kerfi
- allt er mögulegt

Opin Kerfi // Höfðabakka 9 // 110 Reykjavík // 570 1000 // ok.is

Helstu kennileiti Lundúna má finna í Legoland, skemmtigarði Lego í dönsku borginni Billund. NORDICPHOTOS/GETTY

Sala Legokubba eykst en hagnaður ekki

Danski leikfangaframleiðandinn Lego seldi ellefu prósent fleiri Legokubba á fyrri helmingi þessa árs en á sama tímabili árið 2015. Velta fyrirtækisins á sama tímabili var nærri sextán milljarðar danskra króna, andvirði 272 milljarða íslenskra króna.

Sala kubbanna jókst mest í Evrópu og Asíu. Hún hélst þó sú sama og hún var í fyrra bæði í Norður- og Suður-Ameríku.

Þrátt fyrir aukninguna dróst hagnaður saman. Hagnaður fyrir hluta þessa árs var um 3,5 milljarðar danskra króna, andvirði sextíu milljarða íslenskra króna, samborið við um 3,6 milljarða danskra króna fyrri hluta ársins 2015.

Vöxtur fyrirtækisins var mikill á fyrri hluta ársins. Verksmiðjur voru opnaðar bæði í kínversku borginni Jiayang og Monterrey í Mexíkó. Þá voru 3.500 nýir starfsmenn ráðnir, jafn margir og á öllu síðasta ári, og vinna nú um 18.500 hjá fyrirtækinu á heimsvísu.

Í tilkynningu fyrirtækisins í gær sagði framkvæmdastjóri Lego, Jorgen Vig Knudstorp, að það að viðhalda slíkum vexti ár eftir ár í meira en áratug bæri vitni um alla þá möguleika sem börn finna í því að leika sér með Legokubba. Einnig væri erfiðisvinna rúmlega átján þúsund starfsmanna lykildáttur. – Þea

272

milljörðum íslenskra króna nam velta Lego á fyrri hluta þessa árs.

60

milljarða íslenskra króna hagnaður var hjá Lego á fyrri hluta ársins.

Megináhersla verkefnisstjórnarinnar var að koma með tillögur sem miða að því að skattkerfið afli nægilegra tekna fyrir samneyslu, sé einfalt, gagnsætt og skilvirkt. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Leggja til verulegar breytingar

Verkefnisstjórn um breytingar og umbætur á skattkerfinu hefur skilað af sér skýrslu þar sem lagt er til að lækka fyrsta skattþrepið verulega. Einnig er lagt til að fella niður vaxtabótakerfið í núverandi mynd og láta persónuafslátt byrja í núlli. Tillögurnar eiga að miða að því að gera skattkerfið einfaldara og gagnsærra.

Sjálfstæð verkefnisstjórn um breytingar og umbætur á skattkerfinu leggur meðal annars til að samsköttun hjóna verði hætt og að það verði tvö skattþrep, 25 og 43 prósent.

Um er að ræða 27 tillögur sem snúa að breytingum á skattkerfinu í heild sinni. Megináhersla verkefnisstjórnarinnar var að koma með tillögur sem miða að því að skattkerfið afli nægjanlegra tekna fyrir samneyslu, sé einfalt, gagnsætt og skilvirkt. Enn fremur að það sé fyrirsjáanlegt, stöðugt, samkeppnishæft og styðji við hagstjórn landsins.

Að mati dr. Daða Mús Kristóferssonar, formanns verkefnisstjórnarinnar, eru helstu breytingarnar að hætt verði samsköttun, breytingar á eftirliti og framkvæmd skattheimtu og að fyrsta skattþrepið lækki verulega.

„Ég held að margar af litlu tillögnum í umbótakaflanum hvað varðar eftirlit og framkvæmd skattheimtu séu ekki minna merkilegar en aðrar tillögur. Það yrði svo mikil grundvallarbreyting ef samsköttun

Það yrði svo mikil grundvallarbreyting ef samsköttun yrði hætt. Það hafa margir talað fyrir því og lengi. Þetta fyrirkomulag sem við erum með er frekar gamaldags.

Daði Már Kristófersson
efnisstjórnar

25%

yrði lægsta skattþrepið.

yrði hætt. Það hafa margir talað fyrir því og lengi. Þetta fyrirkomulag sem við erum með er frekar gamaldags. Höfuð fjölskyldunnar, sá eldri, er alltaf sá eini sem er í samskiptum við skattayfirvöld og ábyrgð á skattskilum maka er

ótakmörkuð. Sú tillaga að leggja þetta fyrirkomulag af hefur áhrif á hvernig barnabætur dreifast og hvernig þær eru skipulagðar,” segir Daði.

Verkefnisstjórnin leggur til að fella niður vaxtabótakerfið í núverandi mynd og láta persónuafslátt byrja í núlli og hækka krónu fyrir krónu að 970 þúsundum. Daði bendir á að unnið sé í átt að hugmynd Alþjóðagjaldeyrissjóðsins að breyttu skattkerfi, þar sem dregið sé úr vægi persónuafsláttarins og fyrsta skattþrepið lækkað verulega.

„Það eru aðrar mikilvægar tillögur, einföldun virðisaukaskattkerfisins, tillögur um þunna eiginfjármögnun sem Ísland þarf að taka á,” segir Daði.

Í tillögnum eru margar hugmyndir sem snúa að því að auka tekjur af auðlindum, sér í lagi í ferðaþjónustu. Þar má nefna að leggja á bílastæðagjöld á fleiri stöðum og hækka gistináttaskatt.

„Okkar hlutverk var ekki að fjalla um í hvað tekjurnar fara eða hversu mikilla tekna á að afla heldur hvernig besta leiðin til að afla tekna

sé. Mörg af nágrannalöndunum hafa farið í gegnum sambærilegar úttektir. Umhverfis- og auðlinda-gjöld eru hagkvæmari leið til að afla tekna en almennir skattar,” segir Daði.

„Við erum með fimm tillögur sem snúa að því, tvær tillögur að gjaldtöku á ferðaþjónustu, veiðigjaldatillögu, orkuskattatillögu og skattlagningu á mengandi starfsemi (kolefnisgjaldstillögu).“

Verkefnisstjórnin hóf störf í febrúar, og var skipuð sex sérfræðingum í skattamálum. Ásamt Daða, prófessor í hagfræði og forseta Félagsvísindasviðs Háskóla Íslands, er hún skipuð þeim Völu Valtýsdóttur lögfræðingi, dr. Axel Hall hagfræðingi, Halldóri Benjamín Þorbergssyni hagfræðingi, Elínu Elmu Arthursdóttur frá ríkisskattstjóra og Alexander Edvardssyni, löggitlum endurskoðanda. Verkefnisstjórnin hefur þegar kynnt tillögur sínar fyrir Samráðsvettvangi um aukna hagsæld. Tillögurnar verða svo kynntar fyrir stjórnvöldum og verða til umræðu. saeunn@frettabladid.is

merking
....framleiðir

Póstkassa og pósthólf....

Viðarhöfða 4 www.merking.is Sími: 562-7044

Eigendur eigi að taka virkari þátt

„Eigendur eiga að koma að borðinu. Við förum ekki inn í fyrirtæki með peninga og segjum bara „good luck“. Lífeyrissjóðir eiga að fylgja eftir sínum fjárfestingum enda eru þeir að höndla með fjármuni fólks.“

Þetta sagði Guðrún Hafsteinsdóttir, formaður Samtaka iðnaðarins og Lífeyrissjóðs verslunarmanna, á Strategiuðeginum sem haldinn var í Hörpu í gær.

Umræðuefnið var „Hver má vita hvað?“ þar sem samskipti stjórnar fyrirtækis, eigenda og starfsmanna voru meðal annars rædd. Guðrún sagði mikilvægt að verklagsreglur í samskiptum stjórnar og stjórnenda væru skýrar, en að þó þurfi eigendur að fá að taka virkan þátt í stefnu-mótun og framtíðarsýn.

„Við stöndum á tímamótum. Efnahagshrunið árið 2008 gaf okkur tækifæri til þess að endurmeta stöðuna og gera betur,” sagði Guðrún.

Á fundinum kom jafnframt fram að hlutverk stjórnarformanna fyrir-

tækja væri tekið að breytast og að þeir væru farnir að taka virkari þátt í rekstri fyrirtækja. „Stjórnarformenn eru orðnir virkari og það hlýtur að kalla á nýja mótun. Það þarf að setja strik í sandinn og endurhugsa þetta,” sagði Guðrún.

Þegar upplýsingaflæði milli forstjóra og stjórnar kom til tals voru flestir sammála því að það þurfi að vera gott. Hins vegar komi það fyrir að stjórnendur séu nánast kaffærdir í beiðnum um ýmiss konar gögn og upplýsingar, og að oftar en ekki séu það upplýsingar sem eigi ekki að skipta máli fyrir hlutverk stjórnar. Jakob Sigurðsson, forstjóri VÍS, sagði meðal annars að frekar ættu stjórnendur að nýta krafta sína í rekstur fyrirtækis og að skila góðri afkomu. „Það má

ekki drekkja fyrirtækinu í regluverki og endalausri upplýsingaskyldu,” sagði hann.

Ragna Arnadóttir, aðstoðarforstjóri Landsvirkjunar, sagðist sam-mála því að skýra þyrfti línurnar.

„Það þarf að skýra hvaða hlutverki hver og einn gegnir. Það þarf að brúa bilið og gera stjórnendum kleift að sinna sínu hlutverki. Stjórnarhættir mega ekki vera eins og múrsteinar sem draga okkur niður á hafsbötn. Þeir mega ekki verða okkur fjötur um fót.“ – sks

Guðrún Hafsteinsdóttir er formaður Samtaka iðnaðarins og Lífeyrissjóðs verslunarmanna. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Haustráðstefna Advania 2016

Ómissandi viðburður fyrir áhugafólk um upplýsingatækni

- Fyrirlesarar á heimsmælikvarða
- Aukin viðskiptatengsl
- Nýjustu upplýsingatæknilausnirnar
- Glæsilegt lokahóf

**Síðustu þrjú ár hefur verið uppselt
á ráðstefnuna — Tryggðu þér miða í dag!**

Harpa – föstudaginn 9. september
Dagskrá og skráning á advania.is

Friðrik Steinar Kristjánsson stofnaði Invent Farma árið 2004, en hefur verið í lyfjageiranum í þrjá áratugi og stofnaði Omega Farma árið 1990. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Gríðarleg verðmætaaukning frá 2013

Í lok ágúst var gengið frá sölu á Invent Farma og var hlutfé fyrirtækisins metið á 30 milljarða króna samkvæmt heimildum Markaðarins. Friðrik Steinar Kristjánsson, stofnandi fyrirtækisins, ákvað að stofna lyfjafyrirtæki á Spáni þar sem mikil vaxtartækifæri væru í samheitalyfjageiranum þar. Hann segir mikla verðmætaaukningu hafa orðið á ellefu árum. Veltan nemur nú 12,9 milljörðum.

Sæunn
Gísladóttir
saeunn@frettabladid.is

Það hefur orðið mikil verðmætaaukning á þessum 11 árum og fjárfestar eru mjög ánægðir með sölu,“ segir Friðrik Steinn Kristjánsson, stofnandi lyfjafyrirtækisins Invent Farma.

Í lok ágústmánaðar var gengið frá kaupum alþjóðlega ráðgjafarfyrirtækisins Apex Partners á Invent Farma og var hlutfé fyrirtækisins metið á um 215 milljónir evra, eða 30 milljarða króna, samkvæmt heimildum Markaðarins. Stærðargráða fyrirtækisins er svipuð og Símans og aðeins stærri en N1.

Friðrik stofnaði Invent Farma árið 2004. Stærstu hluthafar fyrirtækisins við sölu voru Framtakssjóður Íslands sem átti 38 prósent hlut,

Silfurberg, í eigu Friðriks, sem átti 27 prósent og fjárfestingarsjóðurinn Horn II sem átti ásamt meðfjárfestum 16,8 prósent hlut.

Á tæpum þremur árum frá því að Framtakssjóður og Horn komu inn haustið 2013 hefur orðið gríðarleg verðmætaaukning. Friðrik segir það skýrast af fjórum þáttum. „Í fyrsta lagi bauðst okkur árið 2014 að kaupa á mjög hagkvæmu verði allt húsnæði og land sem áður var leigt. Þar með spöruðust há leigugjöld. Í öðru lagi voru lán sem tekin voru upphaflega hjá íslenskum banka greidd upp að fullu en samhliða var tekið nýtt lán á Spáni á hagstæðari kjörum,“ segir Friðrik. „Í þriðja lagi fór Qualigen sem við stofnuðum árið 2007 að skila mjög góðri afkomu. Í fjórða lagi fór efnahagslíf á Spáni batnandi á síðustu árum og verðmat lyfjafyrirtækja almennt hækkandi.“

Það má því segja að Invent Farma sé dæmi um íslenska fjárfestingu,

sem farið var í á útrásartímabili íslenskra fjárfesta og stóð af sér efnahagshrunið árið 2008 og hefur skilað íslenskum fjárfestum góðri arðsemi.

26 ár í lyfjaframleiðslu

Friðrik Steinn hefur alla tíð starfað í lyfjageiranum. Hann útskrifaðist sem lyfjafræðingur frá Kaupmannahafnarháskóla árið 1985 og stofnaði árið 1990 lyfjaframleiðslufyrirtækið Omega Farma og varð framkvæmdastjóri félagsins. Hann leiddi það allt til ársins 2002 þegar það sameinaðist Delta sem seinna varð að Actavis.

Mikil vaxtartækifæri á Spáni

„Eftir að við seldum Omega Farma árið 2002 fór ég að leita nýrra tækifæra í lyfjaiðnaði, skoðaði lyfjafyrirtæki í Asíu og Evrópu. Á þeim tíma hefði ég ekki mátt stofna nýtt lyfjafyrirtæki á Íslandi vegna samninga við kaupendur Omega

Í byrjun fann ég áhugavert fyrirtæki sem átti að selja fyrir tiltölulega lágt verð. Þegar ég leitaði til íslensku bankanna um fjármögnun á kaupunum var mér tekið vel en var sagt að því miður gæti bankinn ekki tekið þátt í svona litlum kaupum, ég þyrfti að finna eitthvað stærra.

» Lítið er um viðskipti milli Spánverja og Íslendinga sem tengjast ekki sjávarútvegi. Friðrik segist þó hafa séð tækifæri í ört vaxandi samheitalyfjamarkaði á Spáni.

Farma. Ég hafði þó sérstakan auga stað á Spáni þar sem samheitalyfjanotkun var lítil og bara spurning um tíma þar til þessi markaður stækkaði. Til greina kom að byggja lyfjaverksmiðju frá grunni í Murcia með stuðningi héraðsstjórnarinnar þar sem hafði áhuga á að auka fjölbreytni atvinnulífsins, en ég féll frá þeim áformum. Árið 2004 hafði ég heyrt af tveimur lyfjaverksmiðjum í eigu risafyrirtækisins Procter & Gamble. Þeir vildu selja framleiðsluhlutann frá sér og það endaði með kaupum árið 2005,“ segir Friðrik, en Invent Farma var stofnað árið 2004 í kringum kaupin.

12,9 milljarða velta

Á næsta áratug varð gríðarleg verðmætaaukning hjá Invent Farma. Samkvæmt heimildum Fréttablaðsins var kaupverðmæti verksmiðjanna árið 2005 um sjö til átta milljarðar króna, (á þáverandi gengi) samanborið við þrjátíu millj-

arða króna í dag. Velta verksmiðjanna nam 4,5 milljörðum króna árið 2005 en nú nemur árleg velta Invent Farma 100 milljónum evra, eða 12,9 milljörðum króna.

„Það voru tæplega fjögur hundruð starfsmenn þegar við komum að þessu og þegar við seldum voru þar tæplega fimm hundruð starfsmenn. Það varð því starfsmannafjölgun, en mest varð verðmætaaukningin, því það gekk vel eftir að við fengum lán fyrir kaupunum,“ segir Friðrik.

Hann segir mestu breytinguna á fyrirtækinu hafa orðið við stofnun Qualigen. „Þegar ég kem að þessu eru tvær lyfjaverksmiðjur, ein framleiðir virk lyfjaefni með áherslu á innöndunarlyf, og önnur sem framleiðir tilbúin lyf. Þegar nýir fjárfestar komu inn árið 2005 þá stofnuðum við markaðsfyrirtækið Qualigen sem selur lyf á Spáni undir eigin vörumerki. Það er mjög kostnaðarsamt að markaðssetja eigin vörur og það var tap á Qualigen fyrstu sex til sjö árin, en eftir árið 2012 fór að ganga mjög vel.“

Átti að gera stór kaup

Invent Farma var stofnað þegar útrás íslenskra fjárfesta stóð sem hæst. Friðrik segir að andrúmsloftið í íslensku viðskiptalífi hafi verið þannig að helst hafi átti að gera stór kaup. „Sem dæmi ná nefna að í byrjun fann ég áhugavert fyrirtæki sem átti að selja fyrir tiltölulega lágt verð. Þegar ég leitaði til íslensku bankanna um fjármögnun á kaupunum var mér tekið vel en var sagt að því miður gæti bankinn ekki tekið þátt í svona litlum kaupum, ég þyrfti að finna eitthvað stærra. Kaupin á lyfjaverksmiðjum Procter voru nægilega stór kaup til að bankinn hefði áhuga á að taka þátt í fjármögnuninni. Ég ætla ekki að gera lítið úr aðkomu bankanna. Þó að margar fjárfestingar hafi misheppnast, þá er það þannig að ef vel gengur verður mikil verðmætaaukning í skuldsettum kaupum,“ segir hann.

Hrunið snerti Invent Farma

Friðrik segir að eins og flest önnur fyrirtæki hafi Invent Farma fundið fyrir áhrifum hrunsins. „Í hruninu vorum við í miðjum kaupum á lyfjafyrirtæki. Á þeim tíma vorum við í leiguhúsnæði og vildum kaupa okkur eigin framleiðsludeild og flytja framleiðsluna þangað. Við höfðum fengið loforð um fyrirgreiðslu hjá íslenskum banka og vorum búin að borga inn á kaupin, en eftir hrun gat bankinn ekki staðið við framtíðarfjármögnun á kaupunum. Þá gengu kaupin til baka og við töpuðum fyrstu greiðslunni. Á sama tíma ákváðu yfirvöld á Spáni að skera niður í lyfjakostnaði þannig að við lentum í tekjusamdrætti. Þannig að hrunið snerti okkur. En við komumst út úr því og gátum staðið við allar okkar skuldbindingar,“ segir Friðrik.

Mjög gaman í Barselóna

Ísland og Spánn hafa lengi átt í góðu viðskiptasambandi en Spánn er einn helsti innflytjandi íslensks saltfisks. Friðrik hefur sérstakan áhuga á spænskri menningu og tungu og er meðal annars ræðismaður Spánar á Íslandi og formaður Spánsk-íslenska viðskiptaráðsins. Hann segir að lítið sé um viðskipti milli Spánverja og Íslendinga sem tengist ekki sjávarútvegi. Hann hafi hins vegar séð tækifæri í lyfjaiðnaðinum á Spáni þar sem samheitalyfjanotkun var lítil og bara spurning um tíma þar til þessi markaður stækkaði.

„Lyfjaiðnaður á Spáni er nær eingöngu í Madrid og í Barselóna. Ástæðan fyrir því á rætur sínar að rekja til vefnaðariðnaðar. Það var mikill vefnaðariðnaður í Barselóna og í tengslum við hann þurfti litariðnaður að þróast. Litariðnaðurinn er kemiskur iðnaður, þegar þú ert búinn að ná tökum á því að búa til litarefni með efnafræðilegum aðgerðum, þá er stutt yfir í lyfjaiðnað.

Efnahagskreppan árið 2008 hafði gríðarleg áhrif á Spáni þar sem atvinnuleysi fór fljótt upp í 25 prósent og draga þurfti verulega úr ríkisútgjöldum. Friðrik segir að það hve samheitalyfjamaarkaðurinn á Spáni var lítil hafi hjálpað til við að takast á við áhrif efnahagskreppunnar. „Ein ástæðan fyrir því að ég vel upphaflega að fara til Spánar er að mikið tækifæri var til vaxtar á markaðnum þar. Ef við hefðum verið á öðrum markaði þar sem samheitalyfjin hefðu verið orðin meiri samdráttur í efnahagskreppunni. Barna var ríkinu til góðs að nota samheitalyf, þannig að það var áfram töluverður vöxtur í notkun samheitalyfja.“

Friðrik segir að mikið atvinnuleysi á Spáni hafi ekki háð fyrirtækinu. „Stundum er það þannig að þegar atvinnuleysi er mikið þá er minni hreyfing á fólki og fólk hættir ekki. Þegar atvinna er næg getur komið meiri óstöðugleiki í rekstur fyrirtækja.“

Tækifæri fyrir lifeyrissjóði

Breytingar voru innan Invent Farma árið 2013 þegar ákveðið var að leita fjárfestinga frá íslenskum sjóðum. „Hópur hluthafa var áhugasamur um að selja og byrjaði að leita að kaupendum árið 2011, það leiddi ekki til neinnar sölu og þá var ákveðið að leita til sjóðanna á Íslandi. Árið 2013 voru komin á gjaldeyrishöft á Íslandi og fá tækifæri fyrir lifeyrissjóði að fjárfesta erlendis og þannig dreifa áhættunni. Þetta voru kaup á íslensku fyrirtæki með veltu í erlendum gjaldmiðli,“ segir Friðrik.

„Það var mikill akkur að fá fagfjórfa ein og Framtakssjóð Íslands og Horn II í hluthafahópinn. Samstarfið við þá einstaklinga sem stjórna þessum sjóðum hefur gengið mjög vel. Kristinn Pálmason frá FSÍ og Hermann Þórisson frá Horni II, sem sátu í stjórn Invent Farma, unnu með mér í gegnum allt söluferlið sem tók rúmt ár. Reynsla þeirra og fjármálaþekking nýttist afskaplega vel í söluferlinu.“

Áfram hluthafi í Invent Farma

Friðrik verður áfram hluthafi í Invent Farma eftir yfirtöku Apax en mun eiga mun minni hlut en áður. Hann segist ekki sjá fram á að stofna nýtt fyrirtæki í lyfjabransanum. „Þetta er bara orðið gott,“ segir hann og brosir. „Ég kem sem fjárfestir að einhverjum fyrirtækjum í lyfjabransanum en ekki í þessum mæli. Svo eigum við Ingibjörg kona mín, í gegnum Silfurberg, Lyfjaver, apótek sem sérhæfir sig í lyfjakömmmtun,“ segir hann.

Friðrik er því ekki alveg sestur í helgan stein en segist hlakka til að sinna áhugamálum sínum í auknum mæli, spila á píanó, lesa góðar bækur, sinna fjölskyldunni og halda áfram að gera áhugaverða hluti.

Park Güell eftir Gaudi í Barselóna.

Það sama gerðist í Sviss, þeir höfðu ákveðið forskot þegar kom að því að búa til lyf.“

Friðrik segir töluvert ólíkt viðskiptaumhverfi ríkja á Spáni og á Íslandi. En engu að síður sé þar mjög áhugavert menningarumhverfi. Spánn er eins og fjöldi landa saman- kominn og það er mjög gaman að vera í Barselóna.“

Viðsnúningur hjá NTC

Viðsnúningur varð á rekstri tiskufyrirtækisins NTC milli árunna 2014 og 2015. NTC rekur fjölda tiskuverzlana, meðal annars tiskubúðirnar Sautján, Evu og GK Reykjavík.

Hagnaður félagsins 2015 nam 41 milljón króna samanborið við riflega 30 milljóna króna tap árið áður. Velta NTC jókst um sjö prósent milli ára og nam 1.960 milljónum króna. Rekstrarhagnaður fyrir afskriftir (EBITDA) riflega þrefaldaðist og nam rúmlega 98 milljónum króna. Langtímaskuldir félagsins lækkuðu úr 391 milljón í 262 milljónir króna milli ára.

Í viðtali við Markaðinn á síðari hluta árs 2015 sagði Svava Johansen að árið liti

mjög vel út. Fyrirtækið fyndi fyrir kaupmáttaraukningunni í þjóðfélaginu. Almennur væri farinn að kaupa dýrari vöru á ný. Auk þess væri verslun erlendra ferðamanna að aukast.

Spennandi verður að sjá hvernig uppgjör ársins 2016 mun koma út hjá NTC sem og öðrum tiskufyrirtækjum landsins en þau lækkuðu fataverð um áramótin eftir að tollar á fatnaði og skóm féllu niður. Einnig lækkuðu einhverjar fataverslanir verð í sumar þegar gengi pundins veiktist töluvert gagnvart krónunni í kjölfar þess að Bretar kusu að yfirgefa Evrópusambandið. – sg

Svava Johansen er eigandi NTC.

FRÉTTAHLAÐIÐ/ANTON BRINK

Höfuðstöðvar Monsanto í St. Louis-borg í Missouri-fylki Bandaríkjanna. NORDICPHOTOS/AFP

Bayer býður 7.600 milljarða í Monsanto

Þýski lyfjarisinn Bayer tilkynnti í gær um 65 milljarða dala, andvirði um 7.500 milljarða króna, tilboð sitt í bandaríska fyrirtækið Monsanto. Myndi Monsanto fá um fimmtán þúsund krónur á hvern keyptan hlut. Viðræður Bayer og Monsanto eru sagðar langt komnar í tilkynningu sem Bayer sendi frá sér í gær.

Monsanto framleiðir og þróa erfðabreytt fræ fyrir matvæli á borð við mais, sojabaunir og hveiti. Auk lyfjaframleiðslu framleiðir og þróa Bayer skordýraeitur fyrir akuryrkju og erfðabreytt matvæli undir nafninu Bayer CropScience. Með fyrirhuguðum samruna vonast Bayer til að verða langstærsti framleiðandi erfðabreyttra fræja fyrir matvæli á heimsvísu.

Eigendur Monsanto höfðu áður

hafnað rétt rúmlega sjö þúsund milljarða króna tilboði Bayer.

Hið hækkaða tilboð Bayer kemur í kjölfar samruna samkeppnisaðila á borð við Dow Chemical, DuPont og Syngenta.

Fréttastofa BBC greinir frá því að óvíst sé að samkeppniseftirlit Bandaríkjanna samþykki samruna Bayer og Monsanto vegna stærðar fyrirtækjanna tveggja. Þá hafa hagsmunasamtök bænda þar í landi lýst yfir áhyggjum af samrunanum og segja hann leiða til minni samkeppni og hærri verðs.

Um er að ræða átjándi hásta kaupverð í sögunni. Það hæsta var hins vegar þegar Vodafone keypti þýsku Mannesmann-samsteypuna á 202 milljarða bandaríkjadala, andvirði 23 þúsund milljarða króna. – þea

Snjallsímasala minnkar

Frá því að fyrsti iPhone-snjallsími Apple var kynntur árið 2007 hafa helstu tækniframleiðendur heims keppt við að mæta kröfum neytenda um nýrri, betri og hraðari síma. Milljarðar snjallsíma hafa selst á síðustu níu árum, en nú benda sölutölur til þess að salan sé að minnka.

Samkvæmt nýjum tölum frá greiningarfyrirtækinu IDC mun vöxtur á snjallsíma markaði einungis nema 1,6 prósentum á árinu og 1,46 milljarðar síma verða seldir. Þetta eru háar sölutölur en vöxturinn er að dragast töluvert saman samanborið við fyrri ár, en milli árunna 2014 og 2015 var söluvöxturinn 10,6 prósent.

Greiningaraðilar IDC spá því að á vestránum markaði muni sala dragast saman á árinu, eina vöxturinn á markaði muni koma frá nýmarkaðsríkjum.

Neytendur virðast sífellt ánægðari með snjallsíma sína og finna fyrir líttilli þörf til að skipta

þeim út og því eru færri að kaupa snjallsíma. Sala dróst til að mynda saman á iPhone-snjallsímum í fyrsta sinn milli ára á fyrsta og öðrum ársfjórðungi 2016.

Sala snjallsíma gæti komist á flug á ný ef fleiri sækjast eftir að nýta sér sýndarveruleikataekni. Samsung og Google hafa bæði framleitt slíkar græjur sem styðjast við snjallsíma þeirra. Einnig telja greiningaraðilar að aukin eftirspurn á stærri skjáum gæti ýtt undir vöxt í sölu á ný. – sg

30

milljarða króna virði var hlutfé Invent Farma við sölu samkvæmt heimildum Markaðarins.

12,9

milljarða króna velta var á síðasta ári hjá Invent Farma, eða 100 milljónir evra.

4,5

milljarða velta var á verksmiðjunum sem Invent Farma keypti árið 2005.

SYLVÍA RUT SIGFÚSDÓTTIR

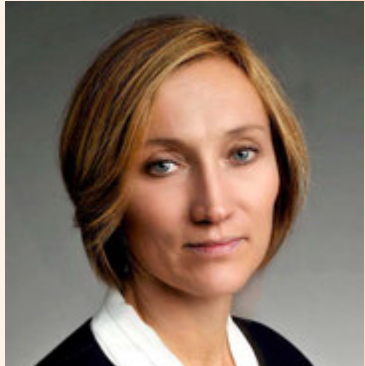

Tekur við ritstjórn Pressunnar

Sýlvía Rut Sigfúsdóttir hefur verið ráðin ritstýra vefmiðilsins Pressunnar og tekur hún við starfinu af Kristjóni Kormáki Guðjónssyni. Sýlvía Rut er með meistaraáráðu í fjölmiðlafræði frá Kaupmannahafnarháskóla.

Sýlvía Rut hefur starfað hjá Vefpressunni, útgefanda Pressunnar, Eyjunnar og Bleikt.is, frá árinu 2013. Fyrst um sinn sem blaðamaður hjá Bleikt.is og seinna meir sem ritstýra sama miðils. Hún mun áfram ritstýra Bleikt.is. – þea

UNNUR MÍLA ÞORGEIRSDÓTTIR

Forstöðumaður eignastýringar

Unnur Míla Þorgeirsdóttir hefur verið ráðin í stöðu forstöðumanns eignastýringar ALM Verðbréfa hf.

Hún hefur starfað á innlendum og erlendum fjármálamarkaði. Meðal annars sem forstöðumaður eignastýringar MP banka og í eignastýringu VÍB.

Unnur er menntaður hagfræðingur og hefur undanfarin sex ár starfað í Lundúnum. Mun hún koma til með að leiða uppbyggingu tengsla á eignastýringu ALM fyrir fyrirtæki, stofnanir og fagfjárfesta. – þea

ÁSTA MÖLLER

Nýr sviðsstjóri starfsmannasviðs

Ásta Möller hefur verið ráðin nýr sviðsstjóri starfsmannasviðs Háskóla Íslands. Í tilkynningu frá skólanum segir að Ásta hafi lokið námi í hjúkrunarfræði og opinberri stjórnsýslu.

Síðustu tvö ár hefur Ásta starfað á skrifstofu rektors, meðal annars við stjórnsýsluúttektir á rannsóknastofnunum og stjórnsýslu skólans. Þar áður gegndi hún stöðu forstöðumanns Stofnunar stjórnsýslu og stjórn mála hjá stjórn málafræðideild háskólans.

Ásta var þar að auki þingmaður Sjálfstæðisflokks árin 1999 til 2009. – þea

Björn hefur mjög gaman af tónleikum og reynir að sækja alla stærstu tónleika landsins. FRÉTTABLAÐID/GVA

Hefur alltaf verið í íþróttum

Björn Þór Hermannsson er nýr skrifstofustjóri skrifstofu opinberra fjármála í fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Hann er hagfræðingur og aðaláhugamál hans eru íþróttir, sér í lagi körfubolti.

„Þetta leggst mjög vel í mig, mér list mjög vel á þetta,“ segir Björn Þór Hermannsson sem tók við starfi skrifstofustjóra skrifstofu opinberra fjármála í fjármála- og efnahagsráðuneytinu þann 1. september. Hann hefur starfað í fjármála- og efnahagsráðuneytinu frá 2011 en áður starfaði hann í velferðarráðuneytinu. Björn hefur frá árinu 2014 verið staðgengill skrifstofustjóra.

„Skrifstofan undirbýr stefnumörkun í fjármálum hins opinbera og setningu heildarmarkmiða varðandi þróun ríkisfjármála til skemmri og lengri tíma í samræmi

við áherslu stjórnvalda á hverjum tíma. Skrifstofan hefur yfirumsjón með gerð fjármálastefnu og árlegrar fjármálaáætlunar fyrir hið opinbera í heild, og hefur forystu um undirbúning frumvarps til fjárlaga. Við berum því ábyrgð á að gefa út fjárlög, fjáraukalög og lokafjárlög á hverju ári, eða öllu sem snýr að fjárlagagerð fyrir ríkið,“ segir Björn. Að sögn Björns hefur starfið breyst þannig að nú er meira að gera yfir allt árið.

Í tilkynningu frá ráðuneytinu kemur fram að Björn hafi lokið B.Sc. prófi í hagfræði frá Háskóla Íslands

og M.Sc. í fjármálhagfræði frá sama skóla árið 2010. „Ég á mjög auðvelt með að vinna með tölur og því um líkt,“ segir Björn kíminn.

Helstu áhugamálin utan vinnunnar eru íþróttir, hvort sem það er innanhúss eða utanhúss. „Ég hef æft íþróttir frá því að ég man eftir mér, ég var í frjálsum og fótbolta og hef lengst af verið í körfubolta. Nú eru það körfubolti, útihlaup eða ræktin. Ég reyni að hreyfa mig helst oft í viku og blanda þessu saman.“

Björn segist líka reyna að fylgjast vel með öllum leikjum. Björn á tvö börn og segist vera að reyna að

koma þeim í íþróttir. „Dóttirin er komin í fimleika, svo er bara að sjá hvað guttinn vill. Hann hefur sýnt boltaíþróttum og körfubolta smá áhuga, en hann er bara fimm ára og þetta er því ekki komið á hreint enn þá.“

Björn hefur líka mikinn áhuga á útiveru, tónlist og ferðalögum. Hann sækir reglulega tónleika og segist reyna að fara á eins marga af stærri tónleikum sem hann kemst á hér á landi. „Ég er þó ekki búinn að kaupa miða á Justin Bieber-tónleikana á föstudaginn,“ segir hann og hlær. saeunn@frettabladid.is

Skiptar skoðanir um þjóðpeninga

„Þegar lítið er til almennrar vel-sældar, stjórnunar hins opinbera og baráttu við sjúkdóma hefur heim-inum að mestu leyti farið fram. Það gildir ekki um peningamálakerfið,“ sagði Martin Wolf, aðalálitsgjafi The Financial Times um efnahagsmál.

Wolf var einn frummælenda á fundi um þjóðpeninga sem haldinn var í tilefni nýrrar skýrslu KPMG um efnid. Þjóðpeningakerfi byggir á því að Seðlabankanum einum er heimilt að búa til peninga fyrir hagkerfið og ríkið hafi möguleika á að setja nýtt fé inn í hagkerfið í gegnum fjárlög. Wolf sagði að litlar líkur væru á að vilji væri til slíkra breytinga nú: „Við verðum að vera tilbúin með nýtt plan þegar næsta áfall dýnur yfir.“ Hann sagði að litlar líkur væru á að væru alvarlegri en áður vegna þess hversu stór efnahagsreikningur banka væri í hlutfalli við hagkerfin.

Frosti Sigurjónsson alþingismaður hefur verið talsmaður þess að inn-leiða slíkt kerfi. Fylgjendur kerfisins hafa bent á veikleika núverandi kerfis þar sem fjármunamyndun á sér stað í gegnum viðskiptabanka með útlánum á grundvelli innlána út í hagkerfið. Frosti Sigurjónsson sagði í pallborði að í hugbúnaðar-geiranum myndi kerfi sem hefur

●● Við verðum að vera tilbúin með nýtt plan þegar næsta áfall dýnur yfir.

Martin Wolf, álitgjafi The Financial Times

valdið jafn miklum skakkaföllum og núverandi peningakerfi, þrátt fyrir umbætur, ekki verða bætt einu sinni enn, heldur yrði því skipt út.

Már Guðmundsson seðlabankastjóri var einn frummælenda. Már fagnaði umræðu um málið, en lýsti miklum efasemdum um þessa leið. Hann sagði sjónarhorn talsmanna þjóðpeningakerfis þröngt. Vissulega mætti taka undir gagnrýni á veikleika núverandi kerfis, en líta þyrfti einnig til þess að bankakerfin hefðu skapað jarðveg fyrir vöxt og viðgang efnahagslífsins. Hann lagði áherslu á styrk íslenskra banka í dag og hátt eiginfjárlutfall.

Asgeir Jónsson hagfræðingur tók þátt í pallborði og hafði einnig miklar efasemdir um þjóðpeningakerfi. Hann sagði að síðasta ofris banka-kerfisins hefði ekki stafað af útlánum á grundvelli innlána, heldur hefði verið um vöxt sem grundvallaðist á skuldabréfafjármögnun að ræða. – hh

Seðlabankastjóri og Martin Wolf voru ekki á einu máli um ágæti þess að taka upp nýtt peningamálakerfi.

Mannakorn

í Eldborg,
1. október

Mannakorn er ein ástsælasta
hljómsveit landsins og kemur
nú fram í Eldborgarsal Hörpu
í fyrsta sinn.

Sveitinni til halds og trausts
er fantagóð strengja- og
blásturssveit sem mun
gæða öll bestu lög
sveitarinnar einstökum blæ.

Miðasala er á tix.is, harpa.is
og í miðasölu Hörpu.

Ferða þjónusta

Björn
Guðmundsson
framhaldsskólakennari

Gistinátta- gjald í Sviss

Gríðarleg fjölgun erlendra ferðamanna á Íslandi hefur í för með sér mjög aukio álag á innviði þjóðfélagsins og náttúru landsins. Viða er þörf verulegra úrbóta. Má þar nefna göngustiga, vegakerfið, landvörslu og heilbrigðisþjónustu. Út um allt land er kallað eftir auknu fjármagni til að leysa þau vandamál sem að standa. Ráðherra ferðamála sagði nýlega að tekjur af ferðamönnum væru svo miklar að ekki væri þörf á sérstakri gjaldtöku af þeim og talaði um að ekkert munaði um gistináttagjaldið (50-100 kr. á einstakling fyrir nóttina) sem skilar 250 milljónum kr. á ári. Ráðherrann vill helst leggja þetta gjald af, segir flækjustigið of mikið við innheimtuna.

Ég og konan mín stunduðum nýlega göngur í Alpafjöllunum, nánar tiltekið í Valais-kantónu í Sviss. Við gistum í viku í fjallaþorpi þar sem búa um 400 manns. Þar var gistináttagjaldið 7 SFr. á mann á nótt, sem þýðir rúmlega 1.700 kr. fyrir tvo. Börn á aldrinum 6-15 ára greiða 3,50 SFr. Gjaldið rennur beint til sveitarfélagsins þar sem gististaðurinn er staðsettur. Gjaldið er a.m.k. 17 sinnum hærra en á Íslandi og hækun til samræmis við Sviss gæfi að lágmarki um 5 milljarða króna á ári. En kannski er það bara „baunir“ í augum ráðherra ferðamála.

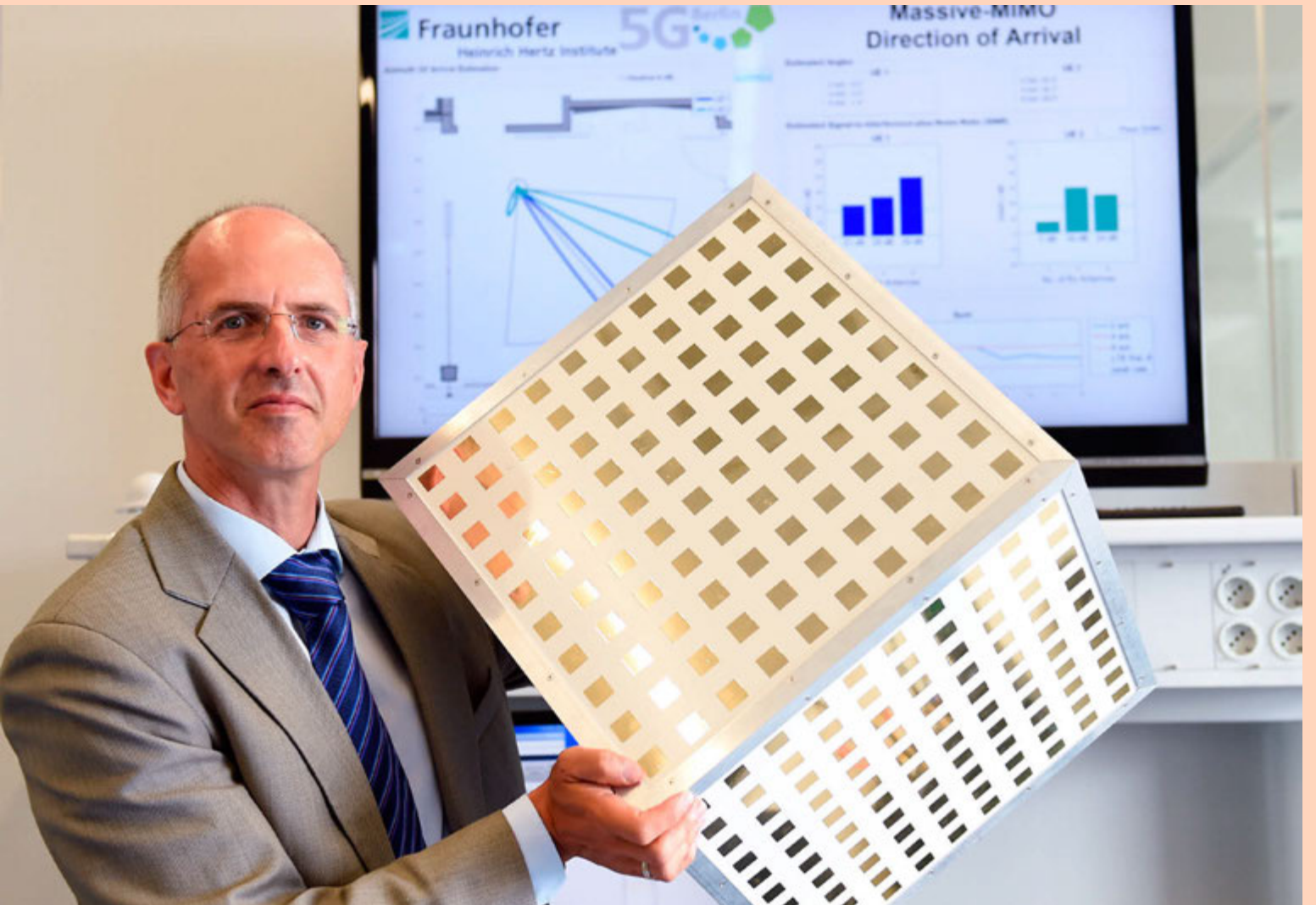
Að mínu áliti er það hreinn kjánaskapur að innheimta ekki bitastæð gjöld af ferðamönnum.

Björn Guðmundsson
framhaldsskólakennari

Heyrst hefur frá ferðaþjónustunni og fleirum að gistináttagjaldið og önnur hugsanleg gjöld á ferðamenn séu íþyngjandi og minnki samkeppnishæfni Íslands sem ferðamannalands. Í Valais-héraði í Sviss er ferðaþjónusta mikilvægasti atvinnuvegurinn. En þeir eru ekki hræddir við að taka gjöld af ferðamönnum enda standa þau straum af kostnaði við að þjónusta ferðamennina. Sem dæmi má nefna að merktir göngustigar í Valais eru meira en 8.000 km langir og það í kantónu sem er aðeins 1/20 af flatarmáli Íslands. Og margir þessara stiga eru hrein snilldarverk, gríðarlega mikið í þá lagt og þeim vel við haldið. Upphlaðnir á köflum, brýr yfir torfærur, öryggis-keðjur og slíkt á hættulegum stöðum. Allt vel merkt með góðum skiltum og málningu á steinum. Allt kostar þetta peninga og við greiddum umrædd gjöld með glöðu geði.

Að mínu áliti er það hreinn kjánaskapur að innheimta ekki bitastæð gjöld af ferðamönnum til að standa straum af margvíslegum kostnaði sem ferðamönnum fylgir. Þetta er gert víða um Evrópu. Hvers vegna ekki á Íslandi?

Fæðingarstaður 5G

Thomas Haustein, vísindamaður við Fraunhofer Heinrich-Hertz stofnunina, heldur á '5G útvarpi' með loftnetstækni til að kynna rannsókn á 5G farsímanetkerfi í stofnuninni þann 5. september í Berlín í Þýskalandi. 5G tæknin verður þróuð í Berlín á næstkomandi misserum. FRÉTTABLAÐID/EPA

Við viljum ekki verðhjöðnun og „gjaldmiðlafrið“

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Það er brostinn á friður – að minnsta kosti á alþjóðlegum gjald-eyrismörkuðum. Fyrir nokkrum árum voru allir að tala um „gjaldmiðlastríð“ – það er að segja að ríki hafi keppt við að veikja gjaldmiðil sinn til að ná samkeppnisforskoti á önnur ríki. Nú lítur hins vegar út fyrir að ríki „gjaldmiðlafriður“ því stærstu peningastórveldi heimsins koma nú fram og mæla gegn því sem þau kalla „gengisfölsun“.

Fyrir um tveimur mánuðum steig

bankastjóri Seðlabanka Evrópu, Mario Draghi, fram og varaði við „gjaldmiðlastríði“ og um helgina, í tengslum við G20-fundinn í Kína gerðu tvö stærstu hagkerfi heimsins, Kína og Bandaríkin, samkomulag um að „forðast gengislækkun til að stuðla að samkeppni og að ráðast ekki á gengi í samkeppnis-tilgangi“.

Í verðhjöðnunarheimi þurfum við gjaldmiðlastríð

Það er auðvelt að láta sannfærast af yfirborðslegum röksemdum gegn „gjaldmiðlastríði“ en staðreyndin er sú að í aðstæðum þar sem flestir seðlabankar heimsins eru langt undir verðbólgu markmiðum sínum, og það er áfram mikil hætta á verðhjöðnun, ætti ekki að gefa „gengisleiðina“ til að berjast gegn verðhjöðnun upp á bátinn. Þetta á sérstaklega við þegar stýrivextir eru fastir nálægt núllinu í stærstu hagkerfum heimsins, þegar Kína er undanskilið.

En hugtakið „gjaldmiðlastríð“

er mjög villandi. Í heimi þar sem heildareftirspurn er lítil og hætta er á verðhjöðnun eru engin vandamál samfara gengislækkun til að stuðla að samkeppni. Gagnrýndur halda því fram að ekki geti öll ríki fellt gengið og þess vegna yrðu nettó áhrif á efnahagsstarfsemi heimsins engin. Þetta er hins vegar langt frá því að vera rétt. Gengislækkun snýst ekki fyrst og fremst um samkeppnishæfni heldur um áhrifin á peningamarkaðsskilyrði. Ef ríki keppast við að lækka gengið keppast þau þannig í rauninni um að auka peningaframboð og auka hraða peningaflæðis. Þetta er augljóslega mjög jákvætt ef til staðar eru almenn hnattær vandamál vegna daufrar heildareftirspurnar. Fyrir alla muni, komið því með gjaldmiðlastríði!

Að senda röng skilaboð til markaðanna

Með því að samþykkja að nota ekki gengið sem leið til að losa um peningamarkaðsskilyrðin eru tvö

mikilvægustu „peningastórveldi“ heimsins, Bandaríkin og Kína, í raun að senda þau skilaboð til heimsins að þau hafi ekki fyllilega skuldbundið sig til að berjast gegn verðhjöðnunarþrýstingi. Það eru vissulega slæmar fréttir – sérstaklega þar sem einkum Seðlabanki Bandaríkjanna virðist ráðvilltur varðandi peningamálstefnuna í núverandi umhverfi með stýrivexti í raun nálægt núllinu.

Í stað þess að samþykkja igildi þess að festa gengi sitt ættu stærstu peningaveldin að samþykkja að leyfa seðlaböndum um allan heim að ákveða peningamálstefnu sína sjálfstætt vegna sinna eigin hagkerfa með kerfi fljótandi gengis.

Ef seðlabankar og ríkisstjórnir vilja samræma peningamálstefnuna núna gætu þau að minnsta kosti samræmt stefnuna til að berjast gegn mestu hættunni – verðhjöðnun. Því miður virðast stjórnvöld í staðinn hafa samþykkt að fleygja frá sér mikilvægu tæki til að berjast gegn verðhjöðnun.

Af karakter

Hin hliðin

Guðrún Högnadóttir
framkvæmdastjóri
Franklin Covey

Íþróttalið eru stundum sögð sýna karakter. Áhrifamiklir einstaklingar eru oft sagðir hafa litríkan karakter. Aðrir eru sagðir skorta karakter á ögurstundu.

En hver er þinn karakter – hvert er þitt innsta eðli? Hugtök eins

og heilindi, auðmýkt, tryggð, hófsemi, hugrekki, réttlæti, þolinmæði og iðni eru oft notuð til að spegla okkar innri karakter. Karakter varpar ljósi á hver þú ert í raun, ekki hvað þú átt eða hver þú þykist vera, eða endilega hverju þú hefur áorð. Karakter þinn hefur áhrif á allt sem þú gerir, allar þínar ákvarðanir og aðgerðir og orð. Okkar sanni karakter birtist oft best þegar við erum undir álagi – og brýst mjög skýrt fram eftir áfall eða miklar breytingar í okkar lífi. Sumir segja að karakter sé sá sem ég er, þegar ég tel engan sjá til mín.

Í metsölubók Stephens Covey, 7 venjur til árangurs sem kemur út á íslensku í lok mánaðar, minnir Covey okkur á að árangursríkir forgöngumenn leiða sjálfa sig og aðra til árangurs á grunni karakters – en sækjast ekki eftir að öðlast innantóma velgengni sem vekur skammvinna athygli en fjarar út með næstu öldu. Jim Collins, prófessor og höfundur Good to Great, ítrekar: „Það fæst enginn árangur án aga, og það fæst enginn agi án karakters.“

Flestir foreldrar leitast alla ævi við að innræta börnum sínum góð

gildi og þroska karakter þeirra. Karakter vinnustada – eða menning þeirra – mótast af hugsun og hegðun hvers starfsmanns. Ekki af mætti innri eða ytri markaðssetningar. Það sama á við um okkar innri mann – við getum fengið sérfræðinga til að þússa okkar ytri ásýnd, með förðun, fötum og til sögn í framkomu. En þinn sanni karakter geislar enn sterkar heldur en gríma fassins. Við getum líkt karakter við rætur, sem, ef rétt er hlúð að, gefa ávöxt um ókomna tíð.

Verkefni okkar tíma, verkefni allra tíma, krefjast heilsteypst kar-

akters. Við höfum séð – og saknað – tákn göfugs karakters í fréttum síðustu vikna. Styrksins að kunna að biðjast afsökunar, iðrast og bæta fyrir mistök sín. Kjarkinn til að viðurkenna að þótt að aðgerð mín sé innan ramma laganna, þá er hún ekki til eftirbreytni – og mögulega skadleg og síðlaus. Auðmýktina til að segja: „Ég hafði rangt fyrir mér og það er nóg til skiptanna. Ég þarf ekki alla þessa fjármuni til eigin nota.“

Hvaða karakter vilt þú að aðrir sjái í þér? Hvaða raunframlag verður skráð í þína sögu?

FRÉTTABLAÐIÐ

57,4%

Íbúa á höfuðborgarsvæðinu
á aldersbilinu 12–80 ára lesa
Fréttablaðið daglega.*

57,4% lesa
Fréttablaðið

29,1% lesa
Morgunblaðið

Sá fjöldi myndi fara langt með að fylla
sæti Laugardalsvallar tíu sinnum.

Skv. prentmiðlakönnun Gallup, apríl–júní 2016.

Allt sem þú þarft ...

Fagmaður í verkið

Eigendur Arion banka hljóta að vera lukkulegir með að hafa krækt í Benedikt Gíslason sem ráðgjafa við sölu Arion banka. Benedikt hefur nýlengi einu af stærri verkefnum íslensks efnahagslífs sem lykilmáður í ráðgjafarhópi um losun gjald-eyrishafta. Benedikt þykir mikill fagmaður, lipur í samskiptum og lausnamiðaður.

Mikið er í húfi að vel takist til, bæði fyrir markaðinn í heild sinni en ekki síður ríkið sem á 13 prósentu hlut í bankanum, en auk þess vegna afkomuskiptasamnings sem gerður var við kröfuhafa.

Hrossakjöt í nautakjöt

Niðurstaða Matis um að í 22% tilvika fengju gestir veitingastaða annan fisk en þeir pöntuðu hefur vakið nokkra athygli. Orðrómur um vörusvik í veitingageiranum er ekki nýr af nálinni. Á áttunda áratugnum gekk það fjöllum herra að ekki væri tryggt að menn fengju nautakjöt þegar það var pantað á veitingastöðum. Þannig var sú saga sögð fyrir einhverjum árum, þegar nautakjötsskortur var í landinu, að í barnaskólabekk hefðu störf foreldra verið rædd og drengur svaraði þegar hann var spurður hvað pabbi hans gerði: „Hann breytir hrossakjöti í nautakjöt.“

Bretar verði tilraunadýr

Már Guðmundsson seðlabankastjóri ræddi hugmyndir um þjóðpeningakerfi á fundi KPMG. Hann benti á að hugmyndir þeirra sem aðhyllast nýtt kerfi væru fræðilegar og engin reynslurök að finna fyrir slíku kerfi. Hann sagði ekki góða hugmynd að gera Ísland að slíku tilraunasvæði, landi væri lítið og sérstakt um margt. Auk þess væri Ísland aðili að Evrópska efnahags-svæðinu og gæti ekki gert slíka tilraun. „Nú höfum við frábært tækifæri, þar sem Bretland hefur ákveðið að yfirgefa Evrópu. Bretland ætti því að gera slíka tilraun og við munum fylgjast vel með hvernig gengur,“ sagði Már og uppskar hlátur fundar-manna.

226.924

FARÞEGAR

WOW air flutti 226.924 farþega í ágúst sem er 111% aukning miðað við sama mánuð í fyrra. Flugfélagið hefur flutt um milljón farþega á árinu og er aukningin 110% miðað við sama tímabil í fyrra. WOW hóf flug til Bandaríkjanna fyrir einu og hálfu ári og er meðalfjöldun þaðan 67% milli ára.

10,3%

AFLAHEIMILDA

Aflamark skipa HB Granda á nýhöfnu fiskveiðiári er samtals um 38.220 tonn ef miðað er við þorskigildi en um 48.500 tonn ef miðað er við úthlutun í einstökum tegundum. Þetta samsvarar um 10,3% af heildarkvót-anum.

31.08.2016

Við vorum búin að vinna í þessu í tvö ár, höfðum eytt 36 þúsund vinnu-stundum. Það var allt orðið tilbúið. Við tókum áhættu þarna og lögðum öll eggin í sömu körfuna. Svo fáum við þetta bréf þar sem NBC segir: Heyrðu, það gekk ekki nógu vel á Ólympiuleikunum. Við þurfum að skera niður og getum ekki framleitt þáttinn.

Þorsteinn B. Friðriksson, stofnandi og framkvæmda-stjóri Plain Vanilla

TCHAIKOVSKY

Évgení Ónegin

Timalaus rússnesk ástargaga

MARGVERÐLAUNADUR ÓPERULEIKSTJÓRI
STJARNNA FRÁ BOLSHOJ LEIKHÚSINU Í TITILHLUTVERKI

MÍÐASALA HAFIN Á WWW.OPERA.IS

HLJÓMSVEITARSTJÓRI BENJAMIN LEVY · LEIKSTJÓRI ANTHONY PILAVACHI
ANDREY ZHILIKHOVSKY · ÞÓRA EINARSDÓTTIR · ELMAR GILBERTSSON · NATHALÍA D. HALLDÓRSDÓTTIR
HANNA DÓRA STURLUDÓTTIR · ALINA DUBIK · RUNI BRATTABERG · SNORRI WIJUM
KÓR OG HLJÓMSVEIT ÍSLENSKU ÓPERUNNAR · LEIKMYND: EVA SIGNÝ BERGER
LÝSING: BJÖRN BERGSTEINN GUÐMUNDSSON · BÚNINGAR: MARÍA TH. ÓLAFSDÓTTIR
22. OKTÓBER · 29. OKTÓBER · 6. NÓVEMBER · 12. NÓVEMBER

#islenskaoperan

ÍSLENSKA ÓPERAN